

AmCham Moldova

fighting for your business

AP "Camera de Comerț Americană din Moldova"
nr. 3678, cod fiscal 1009620002440
str. Pușkin 45B, MD-2005, Chișinău, Moldova
Tel.: +373 22 211 781, Fax: +373 22 211 782
info@amcham.md, www.amcham.md

Către: Ștefan CREANGĂ

Președinte

Comisia parlamentară economie buget și finanțe

Către: Valeriu CHIȚAN

Președinte

Consiliul de Administrație

Comisia Națională a Pieței Financiare

Nr. 93 din 8 noiembrie 2017

Ref.: Comentariile AmCham Moldova la proiectul de lege cu privire organizațiile de creditare nebancaară

Stimate Dle Președinte,

Din numele Asociației Patronale „Camera de Comerț Americană din Moldova” Vă transmitem comentariile și propunerile noastre suplimentare referitoare la proiectul Legii cu privire la organizațiile de creditare nebancaară.

Salutăm abordarea exhaustivă și eforturile depuse în procesul definitivării proiectului de lege cu privire la organizațiile de creditare nebancaară, generând un volum de amendamente calitative ce inevitabil vor avea un impact de reglementare pozitiv asupra mediului de afaceri. Pe de altă parte, este necesară evitarea implementării premature a unor concepte legislative, fiind importantă asigurarea corelației cu situația curentă din sectorul național de creditare nebancaară.

Constatăm că versiunea proiectului transmis Parlamentului reflectă tendințele de reglementare ale organizațiilor de creditare de tip nedepozitar, fiind aliniată recomandărilor cuprinse în cadrul „Ghidului privind Reglementarea și Supravegherea Sectorului de Microfinanțare” elaborat de CGAP la solicitarea Băncii Mondiale, precum și sunt aplicate recomandările din cadrul „Ghidului pentru Dezvoltarea Leasingului în Economii Emergente”, elaborat de Corporația Financiară Internațională.

În acest sens, CNPF transpune fidel normele recomandate în cadrul „Ghidului privind Reglementarea și Supravegherea Sectorului de Microfinanțare” privind implementarea conceptului de monitorizare neprudențială, (care spre deosebire de obiectivul reglementării prudențiale ce are scopul evaluării gradului de sustenabilitate financiară a companiilor), are următoarele obiective:

- Protecția Consumatorului;
- Furnizarea autorităților publice cu date statistice privind gradul de dezvoltare a sectorului și asigurarea aplicării corespunzătoare a legii¹.

Ne exprimăm disponibilitatea pentru detalierea comentariilor și recomandărilor, în cadrul unei întrevederi.

Cu respect,

Mila Malairău

Director Executiv

A.P. „Camera de Comerț Americană din Moldova”

¹ Partea 1, 1d, pg. 14, A Guide to Regulation and Supervision of Microfinance, October 2012 Edition, CGAP

Nr.	Art.	Comentarii și recomandări
1.	Art. 3 lit. c)	<p>În definițiile prezentate de art. 3 al legii, se recomandă expunerea noțiunii „c) credit nebanca (credit) - orice angajament de a acorda bani ca împrumut cu condiția rambursării lor, plății dobânzii și/sau altor plăți aferente, precum și orice prelungire a termenului de rambursare a datoriei” precum urmează:</p> <p>„c) credit – orice angajament de a acorda bani ca împrumut cu condiția rambursării lor, plății dobânzii și altor plăți aferente; orice prelungire a termenului de rambursare a datoriei; orice garanție emisă, precum și orice angajament de a achiziționa o creanță sau alte drepturi de a efectua o plată;”.</p> <p>Argumentare:</p> <p>În conformitate cu art. 19 din Legea nr. 780/2001, privind actele legislative, “terminologia utilizată în actul elaborat este constantă și uniformă ca și în celelalte acte legislative și în reglementările legislației comunitare; se va utiliza unul și același termen dacă este corect, iar folosirea lui repetată exclude confuzia”.</p> <p>Prin urmare, nu este justificată utilizarea a două termene – „credit” și „credit nebanca (credit)” – pentru a reprezenta aceeași noțiune, fiind necesară uniformizarea terminologiei utilizate prin referire la contractele de credit în Legea cu privire la organizațiile de creditare nebanca (în continuare „Legea OCN”), Legea instituțiilor financiare, nr. 550/1995, și Legea privind contractele de credit pentru consumatori, nr. 202/2013.</p>
2.	Art. 6 alin. (1)	<p>Se recomandă substituirea sintagmei „documentația contractuală cu participarea organizației de creditare nebanca” cu „contractele încheiate de către organizația de creditare nebanca”.</p> <p>Argumentare:</p> <p>Sintagma „documentația contractuală” nu este definită în legislația națională, așadar utilizarea acesteia fără o definire clară contravine principiului transparenței reglementării activității de întreprinzător, stipulat în Legea nr. 235 din 20.07.2006. Mai mult, art. 210 alin. (2), Cod Civil stipulează „În cazul în care, conform legii sau învoielii între părți, actul juridic trebuie încheiat în scris, el poate fi încheiat atît prin întocmirea unui singur înscris, semnat de părți, cît și printr-un schimb de scrisori, telegrame, telefonograme, altele asemenea, semnate de partea care le-a expediat.”, astfel prin contract înțelegându-se și multitudinea înscrisurilor care participă la constituirea unui act juridic.</p> <p>Suplimentar, menționăm că Legea privind societățile pe acțiuni² prevede 15 tipuri de documente la care urmează să fie acordat accesul deținătorilor de obligațiuni și acționari; Legea privind societățile cu răspundere limitată prevede 10 tipuri</p>

² Art. 92 alin. (1) din Legea nr. 1134 din 02.04.1997.

		de documente pe care societatea este obligată să le păstreze la sediul său ³ ; Legea contabilității prevede 4 tipuri de documente financiare ⁴ . Așadar, considerăm că dispozițiile Legii OCN, în ceea ce privește obligațiile organizațiilor de creditare nebanară de păstrare a documentelor la sediu, vizează doar documentele prevăzute de legea specială examinată.
3.	Art. 7, alin. (4), lit. h)	Se sugerează substituirea sintagmei „organului de executare” cu „executorului judecătoresc”. Argumentare: Conform art. 21, alin. (1) Cod de Executare: „Executorul judecătoresc este unica persoană autorizată să efectueze executarea silită a documentelor executorii.”.
4.	Art. 7 alin. (5)	Se recomandă suplinirea lit. c), cu următorul cuprins: „[...]operatorilor registrelor negative ale debitorilor, precum și companiilor de colectare a datoriilor.”. Argumentare: Pentru asigurarea executării contractelor de credit/leasing, precum și pentru crearea bazelor de date utile pentru calculul de risc, sugerăm elaborarea cadrului legal privind oferirea accesului operatorilor registrelor negative ale debitorilor la informația confidențială referitoare la client. Eventuala conlucrare a organizațiilor de creditare nebanară cu astfel de registre asigură calculul adițional de risc, al bonității/credibilității actualului și potențialului client.
5.	Art. 7 alin. (5) Art. 8 alin. (3)	Se propune completarea alineatului cu o nouă literă, în următoarea redacție: „e) cesionarilor, și altor terți în cazurile în care organizația financiară nebanară justifică un interes legitim”. Argumentare: Reieșind din conținutul art. 7 alin. (4) și (5) din proiect, organizația de creditare nebanară nu este în drept de a furniza informații confidențiale referitoare la clienți în cazul cesiunii creanțelor, astfel, fiind în imposibilitate de a cesiona creanțele sale către terțe persoane. Or, art. 556 alin. (3) din Codul civil obligă cedentul să remită cesionarului actele aferente creanței și să-i pună la dispoziție informația necesară realizării ei. Cu titlu de drept comparativ, art. 13 lit. b) din Legea României privind instituțiile financiare nebanăre, nr. 93 din 8 aprilie 2009 ⁵ , permite furnizarea informației confidențiale, în măsura în care este justificată de scopul pentru care este cerută sau furnizată, „în cazurile în care instituția financiară nebanară justifică un interes legitim”.

³ Art. 10 alin. (1) din Legea nr. 135 din 14.06.2007.

⁴ Art. 43 alin. (1) din Legea nr. 113 din 27.04.2007.

⁵ <http://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/104905>

		Totodată, cu titlu de analogie, art. 97 alin. (3) lit. h) din Legea privind activitatea băncilor ⁶ , informația ce constituie secret bancar urmează a fi furnizată de bancă, în măsura în care furnizarea acestei informații este justificată de scopul pentru care este solicitată <i>inter alia</i> atunci când „banca justifică un interes legitim”.
6.	Art. 7 alin. (5)	<p>Se recomandă completarea alineatului cu o nouă literă, în următoarea redacție: „f) entităților aparținând grupului din care face parte organizația financiară nebancaară, pentru organizarea supravegherii pe bază consolidată, și în scopul prevenirii și combaterii spălării banilor și a finanțării terorismului”.</p> <p>Argumentare: Acordarea dreptului de furnizare a informației cu privire la clienți, considerată ca fiind confidențială, între entitățile care fac parte din același grup, a fost consacrată în Legea privind activitatea băncilor⁷. Or, art. 97 alin. (5) din proiect prevede că nu constituie încălcare a obligației de păstrare a secretului bancar „furnizarea informației entităților aparținând grupului din care face parte banca, necesare pentru organizarea supravegherii pe bază consolidată și pentru combaterea spălării banilor și finanțării terorismului”, aceleași argumente fiind valabile pentru acordarea dreptului de furnizare a informației în cadrul grupului din care face parte organizația financiară nebancaară.</p> <p>Este de menționat că art. 13 din Legea României privind instituțiile financiare nebancaare, nr. 93 din 8 aprilie 2009⁸, prevede o asemenea excepție, îndreptată spre facilitarea organizării supravegherii pe bază consolidată, și respectarea obligațiilor în materie de prevenire și combatere a spălării banilor și finanțării terorismului.</p>
7.	Art. 8 alin. (3)	<p>Se propune următoarea redacție a alin. (3): „(3) Organizația de creditare nebancaară poate desfășura operațiuni de factoring, activitate în calitate de agent bancassurance, <u>activități financiare supuse licențierii sau autorizării</u>, precum și alte activități conexe și auxiliare, legate de realizarea activității financiare nebancaare.”</p> <p>Argumentare: Este ambiguu dacă activitățile enumerate la alin. (3) pot fi desfășurate fără prestarea paralelă a unor servicii stipulate la alin (2), întrucât alin. (1) prevede expres că OCN desfășoară <u>doar</u> activități financiare nebancaare, iar acestea fiind tratate ca activități conexe și auxiliare la activitățile specificate în alin. (2). Prin comparație, analizând prevederile art. 26 din Legea nr. 550 din 21.07.1995, se constată că activitățile auxiliare și conexe nu pot fi prestate către consumator excluzând prestarea unei activități de bază. În susținerea aceleiași teze, prezentăm un extras din Raportul Comisiei către</p>

⁶ <http://parlament.md/ProcesulLegislativ/Proiectedeacteleislative/tabid/61/LegislativId/3825/language/ro-RO/Default.aspx>

⁷ Idem

⁸ <http://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/104905>

	Capitolul III	Parlamentul European și către Consiliu privind punerea în aplicare a Directivei 2006/48/CE în domeniul microcreditelor /* COM/2012/0769 final */ ⁹ , „Activitățile desfășurate de micro-creditori ar putea depăși sfera creditării pentru a include și alte servicii financiare, cum ar fi produsele pentru economii, conturile curente, serviciile de plăți, serviciile de transfer, asigurările, leasingul și așa mai departe.
8.	Art. 11 alin. (2)	În scopul conformării la prevederile art. 6, Legea nr. 235 din 20.07.2006, se recomandă stipularea expresă a taxei. Prin analogie, exemplificăm dispozițiile art. 8, Legea nr. 550 din 21.07.1995, ce prevede expres cuantumul taxelor percepute de Banca Națională a Moldovei.
9.	Art. 11 alin. (2)	Notăm că obținerea avizului autorității de supraveghere pentru fiecare modificare în actele de constituire reprezintă o măsură disproporționată scopului urmărit. În acest context, propunem examinarea oportunității de a reglementa un mecanism de notificare a autorității cu privire la modificările efectuate. Cu titlu de exemplu, art. 26 alin. (2) din Legea României privind instituțiile financiare nebancare, nr. 93 din 8 aprilie 2009 ¹⁰ prevede că: „Instituțiile financiare nebancare sunt obligate să comunice modificările cu privire la datele și informațiile cuprinse în documentația depusă inițial (...)”.
10.	Art. 12 alin. (4)	Propunem examinarea oportunității de a exclude obligația organizației de creditare nebanară de a obține din partea autorității de supraveghere confirmarea în funcție a administratorului ales, prin prisma necesității de a evita imixtiuni disproporționate în activitatea organizației de creditare nebanară.
11.	Art. 12 alin. (4)	După sintagma „setul de documente” se recomandă a introduce textul „autorității de supraveghere”.
12.	Art. 13 alin. (1)	Se recomandă eliminarea cuvântului „autentificată” din cadrul alin. (1). În cadrul alin. (2), lit. a), se propune completarea propoziției cu „sau de persoanele împuternicite de acestea”.
13.	Art. 13 alin. (2) lit. e)	I. În scopul evitării unor eventuale ambiguități, sugerăm inserarea cuvântului „contabil” după cuvântul „bilanțului”. II. Recomandăm revizuirea prevederii „...în cazul organizațiilor care își desfășoară activitate la data depunerii cererii de eliberare a avizului”. Argumentare: Întrucât apar următoarele neclarități: organizații în sens de OCN, de altfel ar fi agent economic? Practic, este imposibil de a elabora bilanțuri (contabile), la ziua depunerii cererii. În caz că prevederea respectivă se referă la organizațiile de microfinanțare și companiile de leasing existente, ar trebui să fie inserată în dispoziții tranzitorii.

⁹ <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/HTML/?uri=CELEX:52012DC0769&from=EN>

¹⁰ <http://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/104905>

14.	Capitolul III	Se consideră eronată utilizarea sintagmei „ <i>Organizație de creditare nebancaară</i> ” în raport cu solicitantul pentru eliberarea avizului. <i>De jure</i> , o întreprindere devine organizație de creditare nebancaară din momentul înregistrării în registrul CNPF.
15.	Art. 15 alin. (2)	Se propune specificarea obligațiilor solicitantului, în cazul survenirii situației descrise în alin. (1) lit. b), același articol.
16.	Art. 20, alin. (1) lit. b) și alin. (2), lit. b)	Se recomandă completarea art. 20 alin. (1) lit. b) și alin. (2) lit. b) cu următoarea sintagmă „ <i>care depind (pot fi înlăturate) de organizația de creditare nebancaară</i> ”. Argumentare: Autoritatea de supraveghere urmează să aprecieze dacă încălcările depistate/circumstanțele neînlăturate pot fi înlăturate de organizația de creditare nebancaară.
17.	Art. 20	Introducerea posibilității autorității de supraveghere de a suspenda activitatea organizațiilor de creditare nebancaară și de a le radia din Registru, pentru încălcările prevăzute la lit. b), c), și d) din alin. (1) al art. 20 din proiect, reprezintă o măsură disproporționată în raport cu gravitatea abaterilor enumerate.
18.	Art. 20, alin. (4)	Se sugerează completarea art. 20 alin. (4) cu următoarea sintagmă „ <i>cu excepția deservirii creditelor acordate anterior datei de suspendare a activității</i> ”. Argumentare: Portofoliul creditelor existente la momentul anunțării suspendării urmează a fi deservit în mod obișnuit (încasarea plăților, examinarea solicitărilor clienților, etc.), or, în contextul suspendării activității de către autoritatea de supraveghere, activitatea curentă a organizațiilor de creditare nebancaară poate fi periclitată în mod serios, acest fapt având și viitoare repercusiuni negative.
19.	Art. 22 alin. (2)	Se recomandă substituirea sintagmei „ <i>să corespundă criteriilor stabilite de autoritatea de supraveghere</i> ” cu următoarea sintagmă: „ <i>să dețină licență pentru desfășurarea activității de audit, în condițiile legii</i> ”, iar sintagma „ <i>societatea de audit</i> ” cu sintagma „ <i>societatea de audit sau auditorul întreprinzător individual</i> ”. Argumentare: Cerința conform căreia societatea de audit trebuie să corespundă criteriilor stabilite de autoritatea de supraveghere este confuză și creează posibilitatea interpretării extensive a legii. Considerăm că cerința deținerii licenței pentru desfășurarea activității de audit, este necesară și suficientă pentru realizarea scopurilor prevăzute de lege.

	Art. 40 alin. (1) din Legea nr. 407 din 21.12.2006, cu privire la asigurări, nu prevede astfel de condiții, stipulând următoarele: „Activitatea asigurătorului (reasigurătorului) se supune unui audit anual extern efectuat de către o societate de audit sau de către un auditor întreprinzător individual, care dețin licență pentru activitatea de audit și/sau certificat de calificare al auditorului în domeniul asigurărilor”.	<p>Cu titlu de drept comparat, art. 55 alin. (1), (2) din Legea României cu privire la instituțiile financiare nebancale nr. 93 din 08.04.2009 prevede: „Situțiile financiare anuale ale instituțiilor financiare nebancale înscrise în Registrul general se auditează de auditori financiari, în conformitate cu reglementările în vigoare” și doar în cazul în care instituțiile financiare nebancale sunt înscrise și în Registrul special se stabilește: „Situțiile financiare anuale ale instituțiilor financiare nebancale înscrise și în Registrul special se auditează exclusiv de auditori financiari agreați de Banca Națională a României, în baza experienței și capacității dovedite în exercitarea activității de audit financiar.”.</p>
20.	Art. 23, alin. (1)	<p>Se propune excluderea sintagmei „controlează”.</p> <p>Argumentare: Este de notat că, deși Capitolul V și toate articolele incluse se referă la „reglementarea și supravegherea activității” organizației de creditare nebancale, primul alineat din art. 23 conține sintagma „controlează”, care nu are aceeași semnificație cu termenii „reglementare” și „supraveghere”.</p>
21	Art. 24	<p>Se recomandă completarea art. 24 („Acțiuni ilegale și sancțiuni”) din proiect cu un alineat suplimentar, având următorul conținut: „Autoritatea de supraveghere va reglementa prin act normativ criteriile de apreciere a gravității încălcărilor, procedura și termenul de aplicare a sancțiunilor indicate în prezentul articol.”</p> <p>Argumentare: Redacția actuală a normei art. 24 alin. (1) din proiect nu diferențiază categoriile de încălcări ale prevederilor legii, care vor justifica aplicarea sancțiunilor, prin prisma gravității și consecințelor acestora. Astfel, versiunea curentă a proiectului îi acordă autorității de supraveghere o largă marjă de interpretare subiectivă și ar putea genera situații de aplicare a unor sancțiuni disproporționate și imprevizibile pentru subiecții vizati.</p> <p>Prin urmare, întru respectarea principiilor de asigurare a certitudinii și previzibilității în efectele legii, este necesară adoptarea unor acte normative subsidiare, prin care să fie concretizate criteriile de apreciere a gravității încălcărilor și determinare a proporționalității sancțiunilor, procedura și termenul de aplicare a sancțiunilor.</p>